

ÄLDRE VÅRDADE I SÄRSKILDA BOENDEN

Stig Karlsson, professor institutionen för omvårdnad, Umeå universitet

Andelen äldre i Sverige ökar snabbt. Hjälpbehov och sjuklighet ökar med stigande ålder, varför kraven på äldreomsorgen kommer att öka. I populationen äldre i särskilda boenden har en dominerande andel av de boende en medelålder på över 80 år. Hög ålder innebär ökad risk att drabbas av demenssjukdom. I takt med att antalet riktigt gamla stiger, stiger också antalet demenssjuka. Statistik från Socialstyrelsen över kommunernas vård- och omsorgsinsatser för äldre visar att 87 600 personer i åldern 65 år och äldre bor permanent i särskilda boendeformer (Socialstyrelsen 2012).

I Västerbottens län har regelbundna inventeringar genomförts med syfte att beskriva den population som bor/vårdas vid särskilda boenden. Den första inventeringen genomfördes 1975 och har sedan upprepats 1982, 1988, 1994, 2000, 2007 och år 2013. Genom att använda samma instrument vid alla inventeringar har vi fått möjlighet att beskriva den population som bor/vårdas på institutioner för äldre samt förändringar över tid relaterat till demografiska förändringar, ideologiska förändringar samt i relation till förändrade vård och boendeförhållanden.

Syftet med detta projekt är att utifrån insamlade data beskriva den population som 2013 bor/vårdas på särskilda boenden för äldre samt beskriva eventuella förändringar i relation till tidigare gjorda inventeringar. Studiens resultat ger möjlighet till att beskriva förändringar i populationen i relation till demografiska förändringar men också i relation till politiska beslut och förändrade vårdideologiska ståndpunkter. Av särskilt intresse är att studera betydelsen av förändrade rekommendationer vad gäller äldre och läkemedel men också betydelsen av de stora utbildningsinsatser som skett i relation till Socialstyrelsens riktlinjer för vård av personer med demenssjukdom vilket kan ha påverkat vården i särskilda boenden positivt (t ex mindre fysiska begränsningar, fallolyckor och psykiska symtom och beteendeförändringar).